

KLUB GAJA

DRZEWO ROKU

Klub Gaja dla ludzi, dla drzew

Jesteśmy polską, nowoczesną organizacją ekologiczną, która od ponad ćwierć wieku buduje Pokolenie EkoXXI. Poprzez szeroko rozumianą edukację zachęcamy różne środowiska i społeczności do rzeczywistych działań na rzecz ochrony przyrody i poszanowania praw zwierząt.

Ochroną i sadzeniem drzew Klub Gaja zajmuje się od początku swojej działalności. Zebrane doświadczenia pokazują, że każdy może sadzić drzewa, zaopiekować się tymi już rosnącymi, zadbać o stare drzewa – świadków historii. Dlatego Klub Gaja w coraz to nowy sposób zachęca do rzeczywistych działań dla drzew w atrakcyjnej formie. Od 13 lat organizuje Święto Drzewa, a w jego ramach konkurs Drzewo Roku, który co roku wyłania najbardziej cenione i lubiane przez lokalne społeczności drzewa w naszym kraju.

Elżbieta Dzikowska, pisarka i podróżniczka, ambasadorka konkursu Drzewo Roku:

Drzewa były mi bliskie od dzieciństwa, uwielbiałam wdrapywać się na czubek brzozy i z nią razem tańczyć w rytm muzyki wiatru. Potem zachwyciły mnie drzewa z lasu, tak że zapragnęłam być gajowym, ale się tak nie stało. Udało się za to podczas późniejszych wędrówek po świecie skompletować niezłą kolekcję drzew zarówno w oczach, jak i na fotografii. (...) Fascynowały mnie nie tylko ich kory ale i przekroje, które fotografowałam i pokazywałam na licznych wystawach, aby zwrócić uwagę nie na przydatność – bo to sprawa oczywista – ale na piękno drzew, które tak bardzo współtworzą urodę świata. Kochajmy je i szanujmy, a rozwijaniu takiej postawy sprzyja niewątpliwie konkurs Drzewo Roku.

Magiczna Jabłoń Pani Wandy w Konstancinie
– finalistka konkursu Drzewo Roku 2015

Są ludzie, którzy kochają drzewa, a niektóre, wybrane przez siebie, obdarzają szczególną atencją. Jeśli mogą, starają się je pielęgnować i otaczać opieką. Wspominają ich dzieje, są z nich dumni, opowiadają o nich innym. Właśnie dla tych ludzi i ich drzew Klub Gaja ogłosił konkurs Drzewo Roku.

Konkurs Drzewo Roku promuje postawy szacunku dla przyrody oraz wyszukuje przykłady ciekawych i trwałych związków pomiędzy kulturą i historią lokalnej społeczności a drzewem, które jest przez nią szczególnie doceniane.

Dlaczego drzewa są ważne?

Drzewa dają tlen, są ważne dla stabilizacji zmian klimatycznych, ochrony różnorodności biologicznej oraz życia miliardów ludzi i zwierząt na Ziemi.

Drzewa są częścią naszej kultury, świadkami wielkich historycznych wydarzeń i pojedynczych ludzkich historii. Pod ich koronami czasem rozbrzmiewa śmiech, a niekiedy słychać płacz.

Wielu z nas kocha drzewa, uważa za swoje i nie wstydzi się tego. Umie o nich opowiadać z uczuciem, angażować się w ich ochronę, pielęgnować i dbać. To właśnie tych ludzi i ich drzewa można poznać dzięki konkursowi Drzewo Roku.

Jacek Bożek, założyciel i prezes Klubu Gaja:

Drzewa wokół nas sprawiają, że nasze życie i krajobraz stają się przestrzenią wspólnoty człowieka i natury. Możemy poruszać się w niej, raz będąc gościem, a kiedy indziej gospodarzem. Otrzymaliśmy wielki dar dbania i zarządzania tym, co zostawiły nam przeszłe pokolenia. Korzystajmy z naszej wiedzy ale nie zapominajmy, że także po nas przyjdą następne pokolenia. Kształtujmy świat wokół nas z empatią i wyobraźnią, pamiętając o potrzebach ludzi i zwierząt, dla których drzewa to czyste powietrze, dom, pokarm, zasób gospodarczy, ale także radość, piękno i ważne wydarzenia dla nas, naszych bliskich i całych społeczności.

Wybieramy Drzewo Roku 2016

Ogólnopolski konkurs Drzewo Roku Klubu Gaja organizowany jest już po raz szósty. Celem konkursu jest zwrócenie uwagi na rolę drzew w naszym życiu, wzmocnienie świadomości społecznej w odniesieniu do środowiska, w którym żyjemy oraz wyłonienie najważniejszego, najbardziej lubianego i cenionego przez społeczność lokalne drzewa w naszym kraju.

Nie szukamy drzew najstarszych, najwyższych, najgrubszych, najpiękniejszych ani najrzadszych. Szukamy drzewa najbardziej kochanego, drzewa z opowieścią, drzewa, które pobudza wyobraźnię i jednoczy ludzi.

Konkurs propaguje postawy ochrony przyrody i konieczność dbałości o jej elementy, czyli drzewa. Zwraca uwagę na ich silne osadzenie w kulturze i historii lokalnych społeczności, a także na związki pomiędzy ludźmi a drzewem, które ma dla nich szczególne znaczenie.

Ambasadorami konkursu są podróżniczka i pisarka Elżbieta Dzikowska, reżyser i senator Kazimierz Kutz oraz językoznawca i popularyzator wiedzy o języku polskim profesor Jan Miodek.

Jolanta Migdał, Klub Gaja, koordynatorka programu Święto Drzewa i konkursu Drzewo Roku:
Konkurs Drzewo Roku zwraca uwagę na ogromne znaczenie środowiska naturalnego w naszym życiu, poprzez ciekawe drzewa oraz ich społeczne i historyczne dziedzictwo, które należy pielęgnować. Mam nadzieję, że w kolejnych latach coraz więcej drzew będzie brało udział w konkursie, a Drzewo Roku stanie się tradycją angażującą miliony Polaków.

Dąb Jan w Gołuchowie
– finalista konkursu Drzewo Roku 2015

Zapraszamy do zgłaszania swoich kandydatów do tytułu Drzewo Roku 2016. Poszukujemy drzewa z historią, która pobudza wyobraźnię i scala wspólnotę osób mieszkających w danym regionie.

Dlaczego warto zgłosić swoje drzewo?

Konkurs Drzewo Roku jest okazją do pokazania innym szczególnego, jedyne w swoim rodzaju, ulubionego drzewa, a przez to do zaprezentowania swego środowiska jako wspólnoty ludzi i drzewa. Uczestnictwo w konkursie to także szansa na wypromowanie walorów przyrodniczych, turystycznych i kulturowych swojego miejsca zamieszkania czy regionu.

Zaletą konkursu jest aktywizacja i konsolidacja lokalnej społeczności, skupienie się na wspólnej sprawie i rozpoczęcie lub rozwój obywatelskiego działania. Konkurs wzmacnia tożsamość i pozwala być dumnym ze swojej małej ojczyzny. Wreszcie – bawi, bo wokół zgłoszonych drzew odbywają się święta i pikniki, a także edukuje – dzięki zaangażowaniu w konkursowe zmagania wzrasta ekologiczna świadomość.

Zwycięskie drzewo będzie reprezentowało Polskę w międzynarodowym konkursie Europejskie Drzewo Roku 2017.

Statuetkę Drzewo Roku otrzyma zgłaszający zwycięskie drzewo i przedstawiciel władz samorządowych, na których terenie to drzewo rośnie.

Dąb Dzidek w Sołtysach
– finalista konkursu Drzewo Roku 2015

Kto może zgłosić drzewo do konkursu?

Zgłosić wybrane przez siebie drzewo może każdy! Może to być zarówno osoba prywatna, jak też każda z placówek edukacyjnych czy instytucji, a także urzędy administracji państwowej i samorządowej, organizacje społecznych oraz regionalne i lokalne wspólnoty mieszkańców.

Pamiętajmy: Ważne są nie tylko walory przyrodnicze zgłaszanego drzewa, ale także jego znaczenie historyczne, społeczne i kulturowe. W konkursie zwracamy uwagę przede wszystkim na historię danego drzewa. Może to być związany z nim mit, legenda, teksty historyczne lub czyjaś relacja. Być może obecność drzewa wiąże się ze współczesnymi lub dawnymi wydarzeniami ważnymi dla lokalnej społeczności, mieszkających w pobliżu rodziny lub osoby.

Dąb Zbyszko w Woziwodzie
– finalistka konkursu Drzewo Roku 2015

Aleja Dębów w Kaletach
– finalistka konkursu Drzewo Roku 2015

Na zgłoszenia do 6. edycji konkursu Drzewo Roku 2016 czekamy do 30 listopada 2015 r.

Regulamin konkursu oraz formularz zgłoszeniowy znajduje się na: www.swietodrzewa.pl w zakładce Konkursy/Drzewo Roku.

Jesion ze Strońska
– finalistka konkursu Drzewo Roku 2015

Jak głosujemy?

Spośród nadesłanych zgłoszeń jury – złożone ze specjalistów różnych dziedzin i miłośników drzew zarazem – do końca lutego 2016 wyłoni 16 finalistów, którzy będą walczyć o tytuł Drzewa Roku 2016. Laureatem zostanie drzewo, które zdobędzie największą liczbę głosów internautów.

Internetowy plebiscyt rusza 1 czerwca i trwa do 30 czerwca 2016 roku.

Głosy na kandydatów do tytułu Drzewo Roku można będzie oddać na stronie www.drzeworoku.pl

Fot. Mieczysław Michalak / Agencja Gazeta

prof. Jan Miodek, polski językoznawca i dyrektor Instytutu Filologii Polskiej Uniwersytetu Wrocławskiego, ambasador konkursu Drzewo Roku:
Specjalne miejsce w moim sercu mają klony, a mówiąc ściślej – ich liście, bo... zawsze kibicowałem w hokeju na lodzie Kanadzie. Kiedy zaś znalazłem się w tym pięknym kraju wczesną jesienią roku 2002, narobiliśmy z żoną mnóstwo zdjęć klonów z bajkowymi dwukolorowymi liśćmi. Skoro zaś przywołałem żonę... Ona bardzo lubi drzewa obejmować, przejmując od nich życiodajne siły. Ja – czasem idę w jej ślady, choć nie ma we mnie tej wiary co w mojej towarzyszce życia. A ulubiony fragment poetycki z drzewami? – Od zawsze początek „Wysokich drzew” Leopolda Staffa: „O, cóż jest piękniejszego niż wysokie drzewa, w brzozie zachodu kute wiecznym promieniem, nad wodą, co się w pawich barw blasku rozlewa, pogłębiona odbitych konarów sklepieniem”.

Drzewa to skarby czyli geocaching

Drzewa to nasz skarb. Podwójny, gdy w pobliżu ukryta jest skrytka dla poszukiwaczy skarbów. Można dołączyć do międzynarodowej społeczności poszukiwaczy przygód, szukając skarbów w skrytkach Klubu Gaja ukrytych w pobliżu drzew finalistów konkursu Drzewo Roku.

Geocaching to rodzaj gry terenowej, podczas której za pomocą urządzenia GPS szuka się skarbów, czyli specjalnych skrytek z niespodzianką, umieszczonych w atrakcyjnych miejscach historycznych, kulturowych i przyrodniczych.

Zachęcamy do organizowania wypraw – rodzinnych spacerów czy wycieczek klasowych śladami drzew – finalistów konkursu i do odkrywania skarbów.

Klub Gaja ukrył skarby przy drzewach finalistach konkursu Drzewo Roku.

Więcej informacji w serwisie [www. geocaching.pl](http://www.geocaching.pl)

Dąb Sobieskiego w Ustroniu
– finalistka konkursu Drzewo Roku 2015

Jodła Lasumiła w Baligrodzie
– finalistka konkursu Drzewo Roku 2015

Kazimierz Kutz, reżyser i senator RP, ambasador konkursu Drzewo Roku:
Drzewa są w mojej relacji z naturą jak piękne kobiety. Często je podziwiam, tam gdzie je zastanę. (...) Mam u siebie, w środku tarasu, wielką, kanadyjską sosnę. Daje mi w lecie cień, osłania przed deszczem. Daje mi swoją energię. Czasem ją obejmuję...

Dębosław Chrobrek w Wąsoszu
– finalistka konkursu Drzewo Roku 2015

Jak wybieraliśmy Drzewo Roku 2015

Drzewem Roku 2015 został dąb Bolko z Hniszowa (woj. lubelskie)! To właśnie on będzie reprezentował Polskę w międzynarodowym konkursie Europejskie Drzewo Roku 2016.

W tegorocznym plebiscycie zwycięzca zdobył 5536 głosów, niewiele mniej, bo 4549 uzyskała reliktozna sosna z Sokolicy, dzięki czemu uplasowała się na drugim miejscu. Trzecie miejsce zdobył grab Jacek uzyskując 1929 głosów.

W finale 5. edycji konkursu Drzewo Roku znalazło się 16 drzew z nadesłanych 115 zgłoszeń z całej Polski. Podczas głosowania internauci oddali ponad 20 500 ważnych głosów. Na stronie plebiscytu odnotowano ponad 90 000 odston.

Sylwetki wszystkich finalistów znajdziecie na stronie www.swietodrzewa.pl w zakładce Konkursy/Drzewo Roku 2015

Drzewo Roku 2015 dąb Bolko z Hniszowa

Bolko i jego imieniny

Okazały dąb jest atrakcją podworskiego parku, a teren wokół niego tętni życiem. Mimo że szacowany wiek Bolka waha się między 400 a 800 lat, hniszowianie zgodnie twierdzą, że drzewo liczy ich sobie 1000. Na potwierdzenie podają miejscową legendę, według której w roku 1018 przed przeprawą przez Bug Bolesław Chrobry spędził noc w Hniszowie, odpoczywając pod młodym wówczas dębem. Stąd też imię Bolko ma pochodzić od zdrobnienia imienia króla Chrobrego.

Zwycięski dąb jest niezwykle ważny dla lokalnej społeczności. W sierpniu z okazji imienin drzewa odbywa się coroczna dwudniowa impreza – Bolkowanie. Pierwszy dzień świętowania ma charakter sportowy. Odbywają się zawody wędkarskie o puchar wójta gminy Ruda-Huta, rajdy rowerowe, biegi przełajowe, spływy kajakowe, turnieje siatkówki. Drugi dzień upływa zwykle w atmosferze rodzinnego pikniku i zabawowych konkurencji, jak na przykład bicie rekordu w grze na akordeonie, występów grup muzycznych, kulinarnych i ekologicznych konkursów oraz kiermaszy ludowego rękodzieła i regionalnych, kresowych smakołyków. Na zakończenie mieszkańcy i goście wspólnie tańczą pod gwiazdami.

Dąb Bolko z Hniszowa – Drzewo Roku 2015

*Dla nas, patriotów małej ojczyzny to zaszczyt – mówi **Marcin Nawrocki** – Nawet jeśli po studiach wyjeździemy do pracy daleko od domu, to przecież na imieniny Bolka zawsze będziemy mogli przyjechać.*

Krzysztof Lewczuk z Urzędu Gminy Ruda-Huta, który zgłosił drzewo do konkursu

*Serdecznie dziękuję wszystkim, którzy uczestniczyli w konkursie Drzewo Roku 2015. To dzięki Państwa głosom Dąb Bolko uzyskał tak znakomity wynik i został zwycięzcą. Mam nadzieję, że to wspólne zaangażowanie wielu osób przyniesie pozytywne efekty w przyszłości – dodaje **Kazimierz Smal** Wójt Gminy Ruda-Huta*

Co roku odbywa się mierzenie Bolka, w tegorocznych pomiarach pomagali sam król Chrobry z nieznaną z imienia drugą żoną, księżniczką węgierską. Wcieliła się w nich para studentów, przebrana w królewskie szaty. Obwód drzewa to około 880 cm, a rozpiętość konarów z jednej strony to 34 m – takie są wyniki pomiarów przeprowadzonych podczas obchodów imienin Drzewa Roku 2015. Dokładne mierzenie urządzeniami laserowymi, może także z wykorzystaniem drona, przeprowadzą wkrótce geodeci na zlecenie gminy.

Gmina i jej mieszkańcy starają się, by informacje o Bolku i sława potężnego dębu rozchodziły się możliwie najszerzej. Wydają ulotki, foldery reklamujące ścieżkę historyczno-przyrodniczą w Hniszowie, a wydany niedawno przewodnik po gminie ma tytuł *Spacer z Bolkiem*.

Wokół drzewa utworzono ścieżkę przyrodniczo-historyczną pod nazwą... oczywiście, Bolko! Obok niego przebiegać będzie również jedna z planowanych tras rowerowych Greenway „Dziedzictwo Wschodu” tworzonych przez Lokalną Grupę Działania „Poleska Dolina Bugu” w ramach wspólnej inicjatywy Lubelskiej Unii Pozarządowej „Dziedzictwo Wschodu”. Trasy mają łączyć w harmonijną całość bezpieczeństwo transportu, zdrowy styl życia i ochronę dziedzictwa przyrodniczo-kulturowego.

Drzewo zgłoszone do konkursu przez Urząd Gminy Ruda-Huta.

Reliktowa sosna z Sokolicy w Pieninach

Reliktowa sosna z Sokolicy

II miejsce w plebiscycie Drzewo Roku 2015

Życie nad przepaścią

Rośnie na samym szczycie góry, tuż nad skalnym urwiskiem. Niewielka, pokrzywiona, jest pozostałością lasów z okresu ostatniego zlodowacenia. Taki ekotyp wykształcił się w klimacie górskim na południu Polski. Na Sokolicy, na niedostępnych zboczach, które opadają w dół niemal pionowymi uskokami, rośnie więcej podobnych sosen. Ta jednak jest jedyna w swoim rodzaju – wczepiona korzeniami w skalną półkę nad 310-metrową przepaścią do przełomu Dunajca. 500-letnia sosna to prawdopodobnie najbardziej znane drzewo w Polsce. Symbol siły, piękna i zdolności przetrwania.

Jej malowniczy wygląd i położenie sprawiły, że stała się krajoobrazowym przebojem Pienin i trafiła na setki tysięcy pocztówek, do albumów i na okładki przewodników. Doceniają to również turyści, którzy fotografie przedstawiające sosnę umieszczają regularnie na różnych portalach internetowych. Promują w ten sposób region i zachęcają innych do wypraw pienińskimi szlakami.

Drzewo zostało zgłoszone do konkursu przez uczniów Zespołu Szkół Zawodowych i Placówek w Krościenku nad Dunajcem.

Grab Jacek w Siedlcach

Grab Jacek z Siedlec

III miejsce w plebiscycie Drzewo Roku 2015

Atlas z Aleksandrii

Swoje imię zawdzięcza kowalowi o nadludzkiej sile – Jackowi, który stał się symbolem Siedlec – mitologicznym Atlasek dźwigającym ziemski glob. Taka jego podobizna widnieje na starym ratuszu. Przygarbionego staruszka znaleźć można w historycznej alei bindażowej parku *Aleksandria*, w pobliżu muru oddzielającego park od zabytkowego Pałacu Ogińskich. Bindaż to aleja obsadzona i pielęgnowana w taki sposób, że korony drzew z obu stron splatają się, tworząc sklepienie. Park zaprojektowany został w 1768 roku w stylu sarmackiego baroku przez księżnę Aleksandrę z Czartoryskich Ogińską. Bywał tu jej kuzyn, król Stanisław August Poniatowski.

Prezentacja wierszy i prozy Urszuli Tom, matki chrzestnej drzewa, koncert *Chodowiaków* w ludowych strojach oraz informacje i ciekawostki o historii ostatniego drzewa z parkowej alei, a także na temat planów rewitalizacji obszaru parkowego, to elementy wydarzenia, które było promocją samego Jacka i *Aleksandrii*. Miało też pomóc w głosowaniu na Drzewo Roku 2015 – i pomogło!

Drzewo zostało zgłoszone do konkursu przez Polski Klub Ekologiczny Koło „Podlasie” w Siedlcach i Publiczne Gimnazjum nr 1 w Siedlcach.

Odkryj mobilnie niezwykłe polskie drzewa

Wszystkich finalistów konkursu Drzewo Roku i nie tylko możesz poznać i odwiedzić dzięki w aplikacji „Drzewa z klimatem” Klubu Gaja przygotowanej na urządzenia mobilne. Przedstawia ona ciekawe przyrodniczo, historycznie i kulturowo drzewa w Polsce, a także atrakcje turystyczne oraz atlas drzew.

Aplikacja adresowana jest do wszystkich miłośników przyrody i podróżników szukających ciekawych miejsc w naszym kraju. Można pobrać ją bezpłatnie w sklepie Google Play i App Store.

Aplikacja „Drzewa z klimatem” Klubu Gaja powstała przy współpracy Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska i Lasów Państwowych, dofinansowana została ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Aplikacja „Drzewa z klimatem” to przykład nowoczesnego, atrakcyjnego, nieszablonowego pomysłu popularyzacji zagadnień dotyczących ochrony środowiska w naszym społeczeństwie, szczególnie wśród jego młodszej części – uważa prof. dr hab. Piotr Skubała z Katedry Ekologii Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach.

Działaj z Klubem Gaja

Weź udział w Święcie Drzewa – to proste, możesz posadzić drzewa, te już rosnące objąć opieką i zachęcać ludzi do różnych działań wokół drzew. Do programu mogą włączyć się placówki edukacyjne, samorządy, firmy, organizacje i wszystkie osoby, które kochają drzewa!

Zgłoś swoje ulubione drzewo do konkursu Drzewo Roku – zgłoszenie może nadesłać każdy, szukamy drzew, które są ważne dla ludzi i mają niezwykłą historię.

Zbieraj makulaturę, ratuj konie – dzięki tej akcji ograniczamy liczbę drzew, które trzeba wyciąć, aby wyprodukować papier. Pieniądze za makulaturę przeznaczamy na ratowanie

koni skazanych na rzeź, chorych i zaniedbanych. Uratowaliśmy już 59 koni.

Pomagaj Klubowi Gaja – przekaż **1%** swojego podatku na nasze działania – KRS: 0000120069. Możesz też wpłacić darowiznę, nr konta: 90 2030 0045 1110 0000 0067 3120. Każda złotówka ma znaczenie.

Dołącz do nas na Facebooku – bądź na bieżąco z naszymi programami, kampaniami i akcjami, polecaj znajomym nasze działania i kampanie – facebook.com/Klub.Gaja.

Platan Cesarz w Cesarzowicach
– finalista konkursu Drzewo Roku 2015

KLUB GAJA

Klub Gaja to polska organizacja ekologiczna,
która buduje Pokolenie EkoXXI.

facebook

www.facebook.com/Klub.Gaja

www.klubgaja.pl

dla przyrody i zwierząt
KRS: 0000120069

drzeworoku.pl

Patronaty

MINISTERSTWO
ŚRODOWISKA

PATRONAT HONOROWY

MINISTER
EDUKACJI
NARODOWEJ

PREZYDENT
MIASTA STOŁECZNEGO WARSZAWY

WOJEWODA ŚLĄSKI

Patronat Honorowy
Marszałek Województwa Śląskiego

Partner strategiczny

Lasy Państwowe
zapraszamy

It's easier to leaseplan

Partnerzy

TROTON®
materiały lakiernicze

Współpraca

nadace
partnerství
MEMBER OF ENVIRONMENTAL
PARTNERSHIP ASSOCIATION

BIBLIOTEKA
NARODOWA

Biblioteka Śląska

OSADŹMY
NASZĄ
PLANETĘ

ASHOKA

Patronat medialny

Jedynka
POLSKIE RADIO

Dofinansowanie

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej w Katowicach

KATOWICE
dla admiany

Polskie obchody
70. rocznicy ONZ

Silna
ONZ.
Lepszy
świat.

Treści zawarte w publikacji nie stanowią oficjalnego stanowiska organów
Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach.

Zdjęcia drzew konkursu Drzewo Roku 2015 – Klub Gaja/Tomek Pikuła.